

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază

Sibiu, 25 August st. v.

Românii în țările ungurești universitate nu au. Din mijloacele lor proprii, cel puțin în timpul de față, Românii se vede că nu pot să-și ridice și universitate. Într'un timp, când sarcinile impuse de stat cresc și se sporesc și când Românii, prelungă aceasta trebuie să se îngrijească din averea lor privată pentru toate trebuințele lor culturale, este lesne de înțeles, dacă nu pot ridica și universitate.

Dar' în fine pentru-ce ar și ridica Românii o universitate în țările ungurești? Compatrioții nostri maghiari nu pot separa Ungaria precum doresc de cealaltă lume de oameni. Causa este foarte simplă și mai are și meritul de a fi unică. Pentru a închide toată Ungaria cu muri chinezesci sînt în visteria statului unguresc bani prea puțini.

Bărbații politici ai compatrioților nostri în lipsă de bani au luat refugiu la alt mijloc, costisitor, ce e drept, și acela, dar' totuși mai ieftin. Vor să separeze popoarele țerilor ungurești de altă lume prin limba maghiară, care nu mai are legături în Europa și afară de Europa.

Noi nu credem, că mai poate fi cineva, care să se îndoească, că compatrioții maghiari nu voiesc izolarea țerilor ungurești.

Se înțelege, izolarea este un rău, de care atât popoarele, cât și indivizii cei cuminte se feresc. Compatrioții maghiari fac dintr'nsa capital politic. Ei într'nsa cred a afla salvarea existenței lor naționale.

Cumcă așa cugetă ei, se vede și din radicalismul, cu care proced la purificarea limbii lor.

Și ce scop urmăresc compatrioții maghiari cu izolarea aceasta?

Din consecuențe se vede și scopul. Ei își vor fi dicând: noi în legătură cu alte popoare europene trebuie să dispărem cu timpul. De legătura aceasta nu ne putem apăra, până când avem printre noi oameni, care prin limbile lor susțin legăturile cu popoare europene afară de cadrul țerii noastre.

Deci limbile aceste trebuie să le suprimăm, sau să le exterminăm din mijlocul nostru. Rămânând noi de noi cu limba noastră, sîntem la noi acasă, în exteriorul țerii noastre scutiți și de cei ce nu ne înțeleg din giurul nostru.

Este lucru foarte firesc dar', dacă iau o atitudine, care prezentează lucrul, ca și cum ar voi, ca pe cât numai pot, să lovească în limbile europene dintre dinșii. Mai ales, pentru limbile europene dintre compatrioții maghiari toate au legături în afară și încă în vecinătatea cea mai imediată a țerilor ungurești. Așa este limba, care o vorbesc Românii: în ducatul Bucovinei, în Basarabia, în România, în Bulgaria și Sârbia, în Macedonia și Albania și în Grecia până în suburbiile Atenei. Limbile, care le vorbesc Slavii: în Cislaiania, în Sârbia și Bulgaria și în Rusia. De asemenea limba ce o vorbesc Germanii: în Cislaiania și în Germania.

Compatrioții maghiari de bună seamă cred, că ar fi foarte liniștiți, când ar fi de capul lor și singuri în țările ungurești, căci ar fi cel puțin în lăuntru scutiți prin limba lor exclusivă de toate vecinătățile.

Ca un mur chinezesc 'i-ar scuti limba, care o vorbesc numai ei și nu este înrudită cu altă limbă europeană. Limba aceasta 'i-ar scuti, după credința lor, de comunicațiune cu alte limbi, până când ar fi în stare să-și impună limba lor vecinilor cum au făcut Românii antici.

Românii n'au făcut tocmai așa, însă compatrioții nostri, cari au concepute deosebite de alți oameni, despre libertate, egalitate, constituționalism și parlamentarism, au și despre istorie altă închipuire. Țările lor tradează de multe-ori această nobilă ambițiune, de a impune limba lor popoarelor vecine și poate în cele din urmă Europei întregi. De sigur din cauză de gelosie, un organ de publicitate maghiar era mai deunăzile foc asupra *volapik*-ului, care prin aspirațiunile spigintorilor lui ar pute trage dungă preste toată socoteala cu răsăritul maghiarismului.

Nici prin gând nu ne trece să ne temem, că vre-odată limba *volapik* se va lua la luptă cu cea maghiară pentru ob-

ținerea dominațiunii în comerțul cel mare dintre popoare. D-zeu, care, precum dice Germanul, a îngrijit ca arborii să nu crească până în cer, va îngrijii, ca să fim scutiți și de spectacolul unei lupte între cele două limbi. Voim însă să constatăm, că până compatrioții maghiari rătăcesc în sborul fantasiei prin regiuni atât de înalte, este ridicol a aștepta dela ei ceva cu minte și pentru Români. Ei, care stau, cum dicea în zilele aceste un organ opozițional din Budapesta, cu universitățile lor pe un nivel cu cele dintâiu trei universități germane din Berlin, Lipsca și Viena, și cu cea franceză din Paris, vor mai ave timp să se gândească și la noi?

După situațiunea actuală credem, că și Românii nu-și mai bat capul cu lucruri de aceste. Din toată atitudinea Românilor se vede, că ei deocamdată renunță dela măriri înalte și 'și-au îndreptat atențiunea asupra economiei naționale.

Și bine vor face, dacă Românii în direcțiunea aceasta vor merge iute.

Până una-alta am suporta mai ușor lipsa de universitate și lipsa și de alte institute înalte acasă.

Universitățile noastre până la schimbarea situațiunii de astăzi n'ar strica să fie scoalele elementare bine provădute cu puteri didactice bune. În aceste se se dee poporului român direcțiune sănătoasă spre a se face agricultori buni și economi de vite. Nu dicem că alte institute de instrucțiune ar fi stricacioase. Îndeosebi scoale reale, comerciale și de agricultură. Dar' până le vom pute ave și pe aceste, scoalele elementare să fie cea dintâiu țintă. Din aceste se ne crescem indivizi apti pentru agricultori harnici și ne-am asigurat talpa țerii pentru un viitor îndepărtat.

Ce am asigurat însă prin talpa țerii, face mai mult decât toate încercările sumețe de maghiarisare.

Prietenia între Germania și Austria.

După catastrofa dela 1866 a Austriei și victoria Germaniei, scrie „Românul“, încetul cu încetul aceste două monarchii s'au făcut atât de bune prietene, încât până în

zilele noastre ori și cine a vorbit despre aceste două state, le-a luat ca două amice, ca strîns legate una de alta atât prin sânge cât și interese.

Astăzi avem vorbe a spune, că această vechie prietenie s'a răcit. Asta ne-o spune chiar o foaie vieneză, una dintre acele, pe al cărei scris putem pune temeiul.

Eată ce aflăm într'un număr al ziarului „Neue Freie Presse“:

„Austria ține la Germania, este strîns legată de dînsa prin interese mari. Se vede însă, că Germania ori nu înțelege valoarea acestor interese, ori că a găsit mai mult interes a se lua pre lungă Rusia. Și că asta o face, cel mai eclatant, cea mai netăgăduită pildă este, că în cele din urmă săptămâni și cel mai rezervat om a trebuit să constate, că ori-care pas și ori-ce întreprindere a Rusiei s'a făcut cu învoiala celor dela Berlin. Chiar și atunci, când aceste pasuri alterau pe Austria. De aceea ar fi o copilărie a ne încrede orbiș Germaniei mai ales când ea nici nu se vede a-și da multă silință a întreține prietășugul cu Austria. Ce e drept, ofici-oasele germane ne spun șilnic, că nu vor merge cu Rusia numai într'atâta, întru cât această politică nu periclită interesele austriace. Teamă ne este însă, că nu face așa, ci face pe omul cu două fețe. Dragostea și devotamentul, cu care ajută pe Rusia în Orient, unde Rusia lucrează într'un mod vedit pentru slăbirea Austriei — ne autorizează a dice despre Germania, că este cu două fețe.

„Neliniștea ori neîncrederea noastră pare a găsi un mai întemeiat motiv. Primim vestea, că monarchii acestor două imperii se vor întâlni. Se spunea chiar locul acelei întâlniri. Ce e drept, am primit și o contră-depeșă, în care se desminția scirea răspândită despre întâlnirea acestor doi monarhi. Cine scie însă, dacă și fără de întâlnire apropierea și legătura între aceste două state nu se vor întâlni. O diplomație secretă încă nu a încetat de a juca rol în soarta popoarelor.

„Ceea-ce putem trage din toate aceste, e, că se fim de aici încolo mai precauți, să nu credem orbiș în Germania, ci să căutăm și noi aliați în alte părți. Am fost prea sinceri cătră dînsa. Am invitat la manevrele noastre pe unul dintre cei mai eminenti generali ai sei, pe comitele Valdersee, care în privința artei războiului se dice că va fi un demn urmaș al lui Moltke. Și de sigur că acest mare oficer nu va asista numai din plăcere la

Foița „Tribunei“.

Mica Fadetă.

De George Sand.

(Urmare.)

XXI.

Peste și lucrând la câmp, Landry vedu trecend pe mica Fadetă. Ea mergea iute și luase drumul spre o tăietură, unde Madelona aduna frunze pentru oi. Era timpul să scoată boii din jug, fiindcă își făcuseră jumătatea lor de și; Landry, ducendu-i la pășune privia mereu cum Fadetă alerga, călcând așa de ușor, încât urmele nu 'i-se vedeau prin iarbă. El era curios să scie ce voia să-și spună Madelonei și în loc de a grăbi să-și mănânce supa, care îl aștepta în brazdă încă caldă de ferul plugului, el se duse încetinel de-a lungul tăieturii, ca să asculte ce vor fi punend la cale cele două tinere. El nu putea să le vadă și nici nu putea să audă ce dice Madelona, care-și bombăna răspunsurile mai încet, însă vocea micii Fadete nu era mai puțin clară ca dulce, și el nu perdă nici unul din cuvintele ei, cu toate că ea nu striga de loc. Ea îi vorbea de dînsul Madelonei și îi făcea împărtășire, așa cum promisese lui Landry despre cuvântul, pe care 'și-l dăduse el cu dece luni de zile mai înainte de a face un lucru, pe care ea

'și-l va alege după placul ei. Și ea le spunea toate acestea cu atîta șifală și așa de drăgălaș, încât era o plăcere să o asculti. Apoi fără a mai vorbi despre priculiciu, flacăra rătăcitoare și despre frica pe care o avusese Landry, ea povestii, că dînsul era p'aci-p'aci să se înnece luând pe la Scripete vadul greșit în ajutorul țilei de sfântul Andoche.

În sfîrșit ea înfățișa din partea lor cea bună toate lucrurile și mărturisii, că tot răul a urmat din slăbiciunea ei și din desertăciunea ei de a juca cu un băiat mare, dînsa care nu jucase nici odată decât cu cei mici.

După aceste, Madelona, plină de manie, ridică vocea și grăi: — Ce-mi pasă mie de toate aceste! Joacă viața ta toată cu gemenii dela Bessonieră, și nu crede, greurușule, că-mi faci vre-o nedreptate sau mă mahnesci cătuși de puțin.

Ear' Fadetă îi răspunde: — Nu grăi nisce cuvinte atât de aspre pentru Landry, Madelonă, căci Landry 'ți-a dat inima lui, și dacă n'ai voi să o primesci, 'lai mahnii mai mult decât pot eu să-ți spun. — Și cu toate acestea ea o spune, ba o spune în nisce cuvinte atât de frumoase, într'un ton atât de măgulitor și lăudându-l pe Landry astfel, că el ar fi voit să-și însemneze bine felul ei de a vorbi, pentru-ca la anumite ocațiuni să se folosească de el, și obrazii lui se roșiau vedendu-se astfel lăudat.

Madelona rămase și ea uimită de frumosul fel de a vorbi al micii Fadete; o desprețuia însă mai mult decât ca să 'i-o fi mărturisit aceasta. — Ai o limbă, care meliță de minune și o fire foarte îndrăzneată, grăi dînsa, și ai dice că bunică-ta 'ți-a dat lecțiuni anume, ca să zăpăcesci lumea; mie însă nu-mi place să stau de vorbă c'o fermecătoare, asta aduce nenorocire, și te rog să mă lași în pace, greere încornurat ce ești.

'Ți-ai găsit și tu un drăguț, ține-ți-l, frumușica mea, căci așa este cel dintâiu și cel din urmă, căruia 'i-se face poftă de mutra ta cea urită. Cât pentru mine, ceea-ce tu lapeți nu-mi trebuie, fie chiar și feciorul regelui. Landry al tîu nu e decât un prost și se vede că e puțină treabă de capul lui, când, creșdend abia că 'mi-l'ai luat, vii să mă rogi să-l primesc ear' înapoi. Asta e minune de drăguț pentru mine, un om, de care nici chiar micii Fadete nu-i mai pasă.

— Dacă aceasta este ceea-ce te atinge, — răspunde mica Fadetă cu un glas, care pîtrunse până în fundul inimii lui Landry, — și dacă ești atât de mândră, încât nu vrei să fii dreaptă decât după-ce mă vei fi umilit, mulțumesc-te dar' și pune-ți sub picioare, frumoasa mea Madelonă, mândria și curagiul sîrmanului greer de câmp! Îți închipui că desprețuesc pe Landry, și că, dacă n'ar fi aceasta, nu te-aș ruga să-l

ierți. Ei bine, află, dacă aceasta îți place, că-l iubesc de mult timp, și că este singurul băiat, la care m'am gândit vre-odată, și poate acela, la care mă voiu gândi toată viața mea; dar' sînt cu mult mai cuminte și prea mândră asemenea, ca să mă gîndesc vre-odată, ca el să mă iubească.

Eu sciu cine este el, și sciu ceea-ce sînt eu. El e frumos, bogat și prețuit; eu sînt urită, săracă și desprețuită. Prin urmare ved eu destul de bine, că nu e pentru mine, și ar fi trebuit să observi cum mă desprețuia la sîrbătoarea sfîntului Andoche. Așa dar' fii satisfăcută, fiindcă acela, pe care mica Fadetă nici nu îndrăsnesc să-l privească, te vede cu nisce ochi plini de dragoste. Pedepesce pe mica Fadetă bătendu-ți joc de ea și reluându-i pe acela, pe care nici odată n'are să îndrăsnesc a 'ți-l disputa. Și dacă chiar nu faci aceasta din pretenia ce ai pentru el, fă-o cel puțin ca să-mi pedepesci îndrăzneala mea; și promite-mi, că atunci, când va veni să se scuse față cu d-ta, îl vei primi bine și îi vei da puțină mîngăiere.

În loc ca să fie îmblîndită prin atîta supunere și devotament, Madelona se aretă foarte aspră, și gonii pe mica Fadetă dicendu-i mereu, că Landry este foarte nimerit pentru ea, și că, cât peatru ea, îl află că e prea copil și prea prost. Dar' marele sacrificiu, pe care Fadetă 'l-a făcut din ființa ei, aduse rezultat, cu toată reaua primire ce-i făcuse Madelona. Femeile

manevrele noastre, ci va studia și starea armatei noastre, ceea ce eventualmente le-ar fi Germanilor spre mare folos.

„Invitarea acestui general la manevrele noastre a fost semnul unei sinceri prietenie. Germania nu dă însă nici o probă, că prețuește această prietenie, ba din contră umblă de par'că ar voi să ne înstrăineze de dînsa. E ciudat un astfel de prietin'.

Corespondență particulară a „Tribunei“.

De lîngă isvorul Crișului-negru, la 26 Aug. 1887.

(O scurtă privire asupra puterii presei în genere. — Un sfat bun al ministrului Trefort. — „Pesti Hirlap“. — Morala ce propagă „P. H.“ — Emil Zola.) Dacă vom cugeta, că astăzi aburul și electricitatea se află în serviciul presei, care cu ajutorul acestor elemente în restimp de câteva minute face, ca cugetele noastre să cîntărească și să mări, trebuie să observăm, că e imposibil să închidem ochii înaintea puterii și ponderosității cuvîntului tipărit. Cuvîntul tipărit ori cu alte vorbe „presa“ se află de prezent în serviciul statelor, comunităților, societăților și a privaților, care ca de un instrument puternic se folosesc de ea în ajungerea scopurilor lor, fie acele bune ori rele, fie folositoare ori primejdioase.

De astădată voi să scriu ceva despre presa maghiară, care în mod considerabil ne oferă și nouă din produsele sale.

Presa aceasta este astăzi — cu puține excepțiuni — în mâinile plutocraților jidovi, în ale căror mâni pe și ce merge devine o pilulă din ce în ce tot mai amară pentru publicul cetitor.

Acești oameni egoiști se nivesc din toate puterile a da presei acesteia o direcțiune imorală și urgisită, și aceasta pentru-ca să-și ajungă scopurile lor, fie acele de ori-ce soi.

Dacă n'ar fi Români, cari în decadența lor nu simțesc în casa lor nici decît lipsa unei foi românești, fie aceea de ori-ce soi; dacă n'ar fi Români, cari în loc de „Tribuna“, „Gazeta“, „Luminătorul“, „Familia“ ori alte jurnale românești, cetesc „Pesti Hirlap“, „Budapest“, „Magyar Figaro“ ș. c. l., atunci n'aș dice nimic, atunci ar trebui să mă mîngăiu cu aceea, că Românul e sărac, și prin urmare nu poate procura foi, căci veți bine asta e scusă, pe cât de generală pe atât de lipsită de ori-ce basă; pentru-că dacă e în stare să cetească hamalul și țîlerul din Belgia ori Germania foaia scrisă după gustul lui, cu atât mai ușor ar pute ceti și cel mai sărac preot, notar, măcar și învățător baremi câte o foaie românească.

Ministrul Trefort dice: „Trebuie să pîrtinim presa cea bună și nici decît să subvenționăm pe cea rea prin procurarea și cetirea astor fel de gazete.“ Acest sfat ar fi bine să-l primească oricare sciutor de carte.

Nu dice, că Românul să nu cetească foi maghiare, facă însă aceasta numai atunci, când a pîrtinit mai întăiu în de ajuns presa românească, dar' și atunci să-și aleagă o foaie de o direcțiune serioasă și morală, și nici decît „Pesti Hirlap“, „Budapest“ ș. c. l.

M'am uitat și indignat foarte vîdînd cum „Pesti Hirlap“, faimoasa și lăpăta foaie a bîtrînului Pulszky, cetită în multe familii românești, adese-ori aduce atari produse literare, pe cari

asa au inima făcută în lumea asta, că un băiat începe să le pară om, îndată-ce ele vîd, că este stimat și primit frumos de alte femei. Madelona, care nu se gîndise nici odată serios la Landry, începînd să se gîndească îndată-ce gonise pe Fadeta. Își puse în minte tot ceea-ce această bună vorbitoare îi spusese de dragostea lui Landry, și gîndindu-se, că Fadeta este în atîta amoresată de Landry, încât îndrăsnesc să 'i-o mărturisească aceasta, ea se simțea mîndră de a-și pute răsbuna asupra acestei biete copile.

Ea se duse seara aceea la Priche, de unde locuința lor nu era decît la o îndepărtare de vre-o două, trei împușcături, prefăcîndu-se că caută una dintre vitele lor rătăcîte pe cîmp printre ale unchiului seu. Ea 'i-se arătă lui Landry și 'i îndemnă printr'o căutătură să se apropie de ea, ca să 'i vorbească.

Landry o băgă foarte bine de seamă aceasta, căci de când era și mica Fadeta la mijloc, el se făcuse cu deosebire desghetat. — Fadeta e o fermecătoare, — își dise el, — ea 'mi-a redat bunele aplecări ale Madelonei și a făcut pentru mine mai mult, stînd un mic pătrar de cias de vorbă, decît ceea-ce eu aș fi putut să fac într'un an întreg. Are un spirit minunat și o inimă, de care Dumnezeu numai rar face.

Și gîndindu-le aceste, el se uită la Madelona, dar' se uită cu atîta liniște, încât ea se depărta, fără-ca el să fi luat încă hotărîrea de a-'

cetindu-le trebuie să o înșiri în categoria celor mai obscene pascuiluri. Ca să ne convingem despre aceasta, n'avem alta de făcut, decît să aruncăm o privire fugitivă asupra numerilor apărute în lunile Iulie și August, în cari a apărut — apare și de prezent — în partea literară romanul naturalistului Zola „Afold“, care nu poate fi cetit fără roșire de față, și care în sens strîns al cuvîntului este imoral.

Această mlastină literară deamă de cei eșiți din corturi nu poate fi cetită de om, care încă ține cont la cultura morală. Dovadă despre aceasta e protestarea alor cinci scriitori naturalisti adiecți ai faimosului romanțier Zola, cari — precum cetim în foile franceze — au protestat contra necăliturilor imorale ce cuprinde romanul din cestiune.

Ținuta politică a acestui jurnal — procurat de unii sub pretextul, că e ieftin — ne este bine cunoscută, dar' lăsînd cam deodată aceasta la o parte și cercînd distracție ori diversități în coloanele „Pesti Hirlap“-ului dăm foarte adese-ori preste un fel de pleve contagioase, care în romanul din cestiune 'și-au ocupat tronul în toată nuditatea sa. E de tot ridicolă scusa adusă de iscăliorii dela „Pesti Hirlap“, fiind provocată că ofensează simțul moral al cetitorilor; ei au dis: că acest roman e publicat numai pentru adulți. Ei bine, dar' afară de cei adulți, cari asemenea trebuie să țină cont la cultura religioasă-morală, cine poate sta bun, că coconițele de lîngă pian și jeunese d'ordet după-ce au cetit sinuciderile cu sutele și câte altele, nu se vor apuca să cetească și partea literară?

Este un semn de gust slab și necultivat, dacă un astfel de abort literar poate să aibă trecere între noi, despre care putem dice, că e atât de infim și trivial, că dacă ar vorbi cineva în familiile, cari cetesc faimosul „Pesti Hirlap“ în tonul în care e scris romanul des pomenit, poate fi pregătit, că de loc va fi dat pe ușă afară.

Stimate cetitor! Avem să ne nobilităm și crescem noi pe noi înșine, drept aceea să ne nisuiam la cerca în toate moralul și adevărul, care nu iubesc locurile ascunse, și să nu ne dăm banii căștigați cu sudoarea frunții noastre pe gazete ce impoartă în familiile noastre fleacuri netrebnice, pe gazete, ai căror scriitori nu se sfîsc a spinteca frunzele istoriei și a publica scrieri ce vatemă adînc simțul moral.

Am dis . . .

Tiron.

Cronică.

Maiestatea Sa Impăratul a dăruit din șatula privată 400 fl. pentru cei pagubiți de foc în Săncraiu.

Numiri. Ministrul ung. de culte și instrucțiune publică a numit pe profesorul dela preparandia de fete din Cluj, Petru Bad, de director al școlii elementare de stat de aici.

Escriere de oferte pentru furnisarea de materii, specii monture și îmbrăcăminte pentru bărbații corpului c. r. de matrozi. Pe baza ordonanței ministrului ces. reg. de marină cu data de 30 August a. c. Nr. 7370, camera comercială din Brașov aduce la cunoștința cercurilor competente următoarele:

Pentru furnisarea de materii și soiuri de îmbrăcăminte pentru soldații corpului de matrozi pro 1888, 1889 și 1890, se escrie pe ziua de 30 Septembrie a. c. o pertractare de oferte. Sînt de a se furnisa: pănuri pentru căpenege și

vorbi. Nu poate, că s'ar fi rușinat în fața ei; firea lui rușinoasă se perduse, fără-ca să-și poată da seamă cum, dar' dimpreună cu această fire rușinoasă se perduse și plăcerea de a vedea, dimpreună cu dorința de a face ca să-și iubească.

Nu mai decît după cină el făcî ca-și-cînd ar fi voind să meargă să se culce. El însă, sculându-se din pat, eși pe potecă, trecu tiptil de-a lungul zidului și ajunse în curînd la vadul Scripetelor. Flacăra rătăcitoare juca și de astădată prin partea locului. Vîdînd-o din depărtare săl-tînd, Landry își dise: Cu atît mai bine, eată pîculiciul, Fadeta nu poate nici ea să fie de parte. Trecu apoi vadul fără de frică și fără-ca să greșească, se duse până la casa babei Fadeta pîndînd și privind în toate părțile. Timp îndelungat însă el rămase, fără-ca să vadă lumina sau să audă vre-un șgomot. Se culcaseră cu toții. Spera că greerul, care adese-ori serile, după-ce bunica și lăcusta adormiau, eșia din casă, va fi umblînd și acuma pe undeva prin partea locului. Se puse dar' și el să umble așa pe cîmp. Trecu preste păpurîș, se duse la carierele de pe miriște, șuerănd și cîntînd mereu, ca să se facă băgat în seamă. Dar' el nu întălni decît pe cățelul pămîntului, care alerga preste miriști și pe prepelița, care cînta la cuiul ei. Astfel nu 'i rămase decît să se întorcă acasă, fără-ca să-și poată mulțumi bunei amice, care atît de bine îl servise. (Va urma.)

paletouri, pentru pantaloni și chipiuri. Materii de lână de oae pentru cămeși de lână, bluse și căptușeală de căpenege, pînză pentru cămeși albe; vestminte de lucru, ismene, păpuși, curele de incins etc. Vadiul se ridică la 5⁰/₁₀₀. Condițiunile de efect în special se pot vedea în cancelaria camerei comerciale din Brașov în oarele de oficiu (8—2 oare d. a.).

Din partea ministerului de marină c. r. s'a cerut dela camera comercială trimiterea unei colecțiuni, de muștră a tuturor articolilor ce se vor furnisa. Cercurile interesate vor mai primi sciri despre aceasta pe calea presei.

Înmormîntarea lui Timoteiu Cipariu. Ni se scrie din Blaj cu data 5 Septembrie n: Astăzi a avut loc înmormîntarea celebrului filolog Timoteiu Cipariu. Acest regretabil privilegiu a atras o mulțime de lume în orașul nostru, ca dovadă sigură despre stima generală, de care marele mort s'a bucurat în toate cercurile conașionabililor sei. Preoții și mireni din toate părțile au venit să asiste la ceremonia înmormîntării, se dee ultima onoare marelui bărbat și savant. Înainte de toate era de față comitetul central al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, care cu vice-presedintele seu dl Iacob Bologa în frunte, aproape complet a venit să însoțească pe presedintele seu la cele eterne. Mai departe mulți protopopi și preoți de ambe confesiunile, reprezentanți ai inteligenței și tinerimei române din mai multe părți ale țerii, precum mulțime de țerani din giurul Blajului, s'au întrunit într'un convoiu imponent la această serbare jalnică.

Ceremoniile funebrele s'au început la oarele trei după ameași la casa defunctului. Reprezentanți ai capitulului metropolitan și mai mulți protopopi din arhiepiscopie în ornat de doliu au sevîrit ceremoniile rituale. De aici scirul funebrel cu totul acoperit de mulțimea cununilor depuse de jeltorii și stimatorii mortului, a fost ridicat de membrii corpurilor didactice și dus printre spalierele formate de tinerimea studioasă dela școlile din Blaj, în biserica catedrală.

Aici Excelența Sa Părintele Metropolitan Ioan Vancea în ornat bisericesc a așteptat cortegiul și a pontificat la serviciul bisericesc, care s'a celebrat. După sevîrșirea ceremoniei dl canonic Dr. Ioan Rațiu s'a suit pe amvon și a rostit o cuvîntare întru toate corespunzătoare momentului. Din biserica mortul însoțit de un public foarte numeros a fost dus în cimiterul dela bisericuță. Pre lîngă cei amintiți mai înainte pompierii Blajului cu torțe aprinse au făcut spalier de ambe părțile cortegiului. În fața mormîntului dl profesor Ioan German a ținut o cuvîntare în numele corpului profesoral al gimnasiului din Blaj, al cărui binemeritat și zelos director a fost răposatul vreme îndelungată. În urmă a mai vorbit și dl G. Barițiu în numele comitetului Asociațiunii și prin cuvinte adevărate și adînc simțite a mișcat până la lacrimi pe toți cei de față. După aceea cînciugul s'a fost lăsat în mormînt și ceremonia funebrelă a fost sevîrșită.

Dintre mulțimea cununilor depuse pe scirul marelui mort 'mi-am putut însămna următoarele: Una dela „Capitulul metropolitan“, „Prepositului seu“, dela „corpurile didactice din Blaj“, „dlui Timoteiu Cipariu“, „Junimea studioasă dela gimnasiul din Blaj“, „Lui Timoteiu Cipariu“, „Junimea academică din Blaj“, „Marelui filolog“, „despărțimentul VIII Alba-Iulia“, „Tribut al prea meritatului presedinte al Asociațiunii transilvane“, „Comitetul Asociațiunii transilvane“, „Presedintelui seu Timoteiu Cipariu“, „Gazeta Transilvaniei“, „Lui Timoteiu Cipariu“, „Preoțimea gr.-cat. a Murășului“ — „Ilustrului și binemeritatului T. Cipariu“, „Părintelui filologiei române“, — „Români din Turda și giur“, „Neuitatului literat român T. Cipariu“, „Inteligența română din Cluj“, „Celebrului erudit Timoteiu Cipariu“, „Junimea română din Sibiu“, „Președintelui Asociațiunii transilvane Timoteiu Cipariu“, — „școala civilă de fete din Sibiu cu internat și una cu inscripțiunea „Cel mai mic ucenic — celui mai mare literat“. Inteligența din

Fulgerul. — Trăsnetul.

Cînd doi nori încărcăți cu electricitate contrară se află în apropiere de altul, sau cînd un nor se află aproape de pămînt și cînd norii și pămîntul sînt supra-încărcăți de electricitate, atunci se produce o schîntee electrică între cei doi nori, sau între nor și pămînt.

Această schîntee percurge într'o clipă distanța mari, care desparte cele două puncte electrisate.

Această schîntee electrică e ceea-ce numim fulger.

În general fulgerul ne apare sub forma unei lumini, luminînd norii, cerul și pămîntul, care recad earăși într'un întunerec mai mare din cauza contrastului între lumina fulgerului și întunerecul nopții.

În cazul cînd această schîntee electrică se produce între mai mulți nori deodată, sau cînd schîntea e acoperită de nori, ceea-ce se întîmplă foarte des, atunci nu se vede decît o lumină subită, care lasă să se vadă un moment conturul norilor.

Acest fel de fulger se observă mai des; în timpul unei nopți furtunoase se poate vedea până la o sută de aceste fulgere în timp ce unul în formă lineară numai o singură dată.

Fulgerul în formă de linie e fulgerul caracteristic prin excelență.

mai multe orășe, precum și jumimea din Sibiu au trimis deputațiuni anume, ca să asiste la înmormîntarea mult regretatului literat.

Furnisarea puscilor cu repetiție. Administrația comună a armatei a încheiat un contract cu fabrica de arme austriacă pentru furnisarea puscilor cu repetiție mai întăiu cît privește armarea armatei permanente. Furnisarea completă va fi terminată înainte de trei ani, ear' preful puscilor cu repetiție se va plăti după scala scădîndă. Modalitatea, după care are să urmeze plățirea puscilor cu repetiție, spune „Pol. Korr.“ că încă nu s'a statorit definitiv, căci ambele guverne voesc să plătească pușcile imediat după-ce sînt furnisate, făcînd o operațiune de credit, dacă fabrica de arme nu va concede interesele de întîrziere acomodate pieții de bani actuale. O hotărîre definitivă nu urmează până la sfîrșitul lui Septembrie. Nu s'a luat până acum vre-o hotărîre nici în ceea-ce privește armarea cu pusci cu repetiție a honvețimei, căci pertractările făcute până acum nu au dat nici un rezultat în ceea-ce privește termenul furnisării și modalitatea de plățire.

Sinucidere. Medicinistul de anul al treilea, Iosif Ring, dela universitatea din Pesta s'a sinucis zilele trecute împușcându-se cu revolverul. Se vorbește, că el a fost înamorat și deoare-ce iubita sa nu 'l-a prea voit, el 'și-a pus de cuget să se sinucidă.

Iazurile Tisei la Seghedin se reparază. Cu ocaziunea exundărilor din urmă au fost stricate mai de tot; acum se lucră la ele din nou. Reparaturile au costat numai până acum suma de 158.000 fl. S'a înghițit frumoasa sumă, nu-i vorbă, măcar de ar face ceva ispravă! Dar' precum se scrie din Seghedin, se vor mai cheltui câteva mii de fl. și pagubele cauzate prin apă de abia vor fi de jumătate numai reparate.

Cutremur de pămînt. La Zalesczyk (Galiția) s'a întîmplat în 1 Septembrie n. la oarele 7¹/₂ un cutremur de pămînt, care s'a simțit vre-o cinci secunde. Cutremurul nu a fost puternic, el sîmna mult cu trecerea repede a unei trăsuri.

Mortalitatea în Austria. O comparare a mortalității în Austria și cauzelor ei în decursul celor șeci ani din urmă ne arată nise rezultate foarte interesante, din care se poate concluda asupra stării sanitare a întregului stat. Pe an au murit în mediu 683.198 persoane, ce înseamnă 31 persoane la 1000. Viena, respective Austria-de-jos are așîderea o mortalitate de 31, cea mai mare mortalitate o are Bucovina cu 40 și Galiția cu 34 la 1000. În prima linie este cauza mortalității debilitatea înăscută, adevă 85.446 de casuri; apoi vine tuberculoasa cu 83.037 casuri; în grupa aceasta iau în pîna lîne Viena respective Austria-de-jos și Triest parte. În Austria-de-jos au murit de tuberculoasă pe an 578 din 100.000 oameni, pre cînd mediul în tot statul austriac ajunge numărul de 511 la 100.000 pe an.

Fabrica de hîrtie dela Letea, de lîngă Bacău (România), înființată de statul român, a ars cu desevîrșire Sămbăta trecută.

Secetă mare. Cetim în foile din Galați, că pe acolo domnesc călduri foarte mari, și multe nefericiri se nasc din secetă. Pășunile lipsesc desevîrșit; vitele mor de foame. Boii și vacile se vînd cu prețuri așa de bagatele, încât te înfiozezi de iefînătate. Carnea a ajuns numai cu 4—5 cr. chilogramul; cea mai bună carne se vinde cu 16—18 cr. chilo. Rar trece vre-o fi, să nu veți cădînd pe strade câte o vită moartă de foame. Iarna de sigur va aduce o sărăcie completă. Lipsa porumbului și lipsa pășunii pun pe gînduri întreaga poporațiune de pe acolo.

Acest fulger e o puternică schîntee electrică, care trece dela un nor la altul sau dela un nor la pămînt sau dela pămînt cătră nori.

E rar însă să vedem un fulger în formă de linie dreaptă și aceasta din mai multe cauze.

Forma cea mai obicinuită a fulgerului e în zig-zag. De multe ori vedem plecînd din același punct și în același moment două, trei, patru și cinci fulgere. Altă dată fulgerul pe la jumătate sau în alt punct se împarte în mai multe ramuri.

Colorarea luminii fulgerului nu e totdeauna albă orbitoare, poate să fie și galbină, roșie, albastră, chiar violetă și purpurie.

Colorarea fulgerului depinde dela cantitatea de electricitate, care trece prin aer, dela densitatea ei, dela umezeală și dela substanțele ce sînt în aer.

Cam greu își poate face cineva idee de lungimea fulgerului; pe cînd noi în cabinetele noastre de fizică, abia putem produce schîntee electrice de cîtiva centimetri lungime, în natură se produc de aceste schîntee, cari ajung până la 10, 15 și 17 chilometri lungime; această diu urmă lungime a fost măsurată de Petit la Toulouse în timpul unei furtuni, și e cea mai mare lungime, care se cunoaște până acuma.

Arago măsurînd o serie de fulgere a găsit pentru unele o lungime de 12 chilometri altele de 16.

* * *

Economisări în visteria Sârbiei. Se telegrafează din Belgrad, că guvernul sârbesc a concediat 5000 soldați din considerații de economisare. Guvernul sârbesc este decis a face și alte reduceri considerabile a puterii prezente în sesiunea viitoare a scurtează un budget echilibrat.

Mobilizarea de probă în Franța. — după cum spun depeșele din Toulouse — a succedat acum deplin. Împregiurarea, că oficiile civile au ajutat mult, a înlesnit executarea mobilizării. Intre militari și civili domnește o concordie intimă. Numai cu privilegiul recușivității cailor s'a observat o opoziție din partea proprietarilor de cai de lux. În apropierea Toulousului proprietarii cailor plăteau mai bucurii decât decât să-și dea caii.

Un mare principe exilat. Din Petersburg i-se scrie diarului „Kölnische Zeitung“: Înainte cu câțiva ani se vorbea mult și încă în mod foarte nefavorabil despre principele Nicolae Constantin. El fu lipsit de Țarul Alexandru II de toate oficiile și dignitățile sale și exilat la Olenburg. După moartea Țarului el veni pe neașteptate în Petersburg și ceru dela Alexandru III să fie primit ear' în familia împărătească. Țarul îi refuză cererea, după care Nicolae Constantinovici se mestecă în agitațiuni nihilistice și fu pentru aceasta internat într-o fortăreață — Schlüsselburg sau Dünaburg — unde rămase mai mulți ani. De present marele principe se află în Tacikend, unde este aplicat la administrația civilă a guvernamentului Turc hestan, nu are însă nici un rang și nu i-se face onorurile convenite unui mare principe.

Mutarea cadavrului lui Napoleon III. Sarcofagul, în care s'au păstrat până acum osemintele lui Napoleon III. în capela Sf. Marie din Chislehurst, a fost mutat d'ilele aceste în mausoleul indicat de împărăteasa Eugenia în Farnborough și aici fu așezat lângă sarcofagul prinzului imperial Luis. Sarcofagul împărătesei poartă simpla inscripție: „Napoleon III. R. I. P.“ O mică tăbliță de aramă așezată la un cap al sarcofagului arată, că acesta e un dar al reginei Victoria făcut, amicele sale împărătesei Eugenia. Ambele sarcofage sunt lucrate din granit roșu din Aberdeen, după un model.

Bibliografie. „Cuvântări funebrele“ și „Iertăciuni“. Din autori renumiți, prelucrate de Titu B. Budu, paroch-protopop în Satu-Șugatag. Tomul II. Gherla, 1887. Se poate procura dela „Tipografia diecesană“ din Gherla.

Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român.

Nr. 348/1887.
Proces verbal al comitetului luat în ședința dela 29 Iulie st. n. 1887.

Președinte: Iacob Bologa, vice-președinte. Membrii prezenți: E. Macellariu, G. Barițiu, P. Cosma, Eugen Brote, Nicanor Frateș, G. Muntean.

Secretar: Dr. I. Crișian.
Nr. 85. Dl. I. St. Șulțu ales controlor al Asociațiunii, prin adresa sa ddo 21 Iulie a. c. arătând, că starea sdruincatei sale sănătăți nu-i mai permite a lua asupra-și sarcini, renunță dela oficiul de controlor și cere, ca comitetul să substituie pe un alt membru din comitet în locul său pe timpul cât va lipsi din Sibiu pentru căutarea sănătății, ear' adunării generale (Nr. Ex. 343/1887).

Comitetul ia cu regret act de această renunțare și exprimând mulțumirea dlui I. St. Șulțu pentru serviciile făcute ca controlor, sub-

Trăsnetul e detunătura violentă ce se aude după-ce am văzut detunăturile. Causele detunături pot fi foarte diferite. Fulgerul însuși, traversând aerul atmosferic, împinge moleculele aerului în trecerea sa și produce un gol momentan, în care se precipită aerul de prin pregiur. Pouillet a combătut această explicație care e foarte naturală, d'icând, că dacă aceasta e cauza tunetului, atunci și o ghiulea de tun ar trebui să producă un trăsnet. Această observație cade dela sine, pentru-că o ghiulea de tun nu merge cu așa mare repeziune ca fulgerul. Afară de aceasta detunătura trăsnetului mai poate fi datorită dilatării norilor sub influența tensiunii electrice.

În ori-ce cas sgomotul e produs prin grămădirea aerului în partea pe unde a trecut fulgerul și unde e un fel.

Caracterul principal al trăsnetului e un fel de bubuitură, care ține de multe ori mult timp. Care să fie cauza, că această bubuitură e așa de lungă de multe-ori? Sânt mai multe cauze: E lungimea fulgerului și diferența de iuteală a sunetului și a luminei.

Pe lângă fulgerul care se vede mai adăgă și nămerul găzderelor ce se produc câte odată repede unul după altul între mai mulți nori, ecurile repetate de munți, ape, și chiar nori.

Mai ales în munți aceste ecuri repetate de prăpăstii sânt îngrozitoare.

stitue în această funcțiune, până se vor dispune la timpul său cele necesare, pe membrul suplent al comitetului, Nicanor Frateș, protosinel.

Nr. 86. Cassarul Asociațiunii presentă rațioinul despre Avocatură „Asociațiunii presentă rațioinul pentru literatura și cultura poporului român“, și despre fundațiunile ei pe anul 1886. (Nr. Ex. 338/1897).

Se predau unei comisiuni compuse din membrii: C. Stezariu, E. Macellariu și B. P. Harșan pentru revizuire, cenzurare și raportare în una din ședințele proxime. Aceeși comisiune se însărcinează și cu scontrarea cassei Asociațiunii, având a raporta la timpul său despre rezultată.

Nr. 87. La raportul direcțiunii dela scoala civilă de fete a Asociațiunii ddo 8 Iulie a. c. Nr. 191 despre Avocatură și internatul ei în anul școlar 1886/7. (Nr. Ex. 332/1887), comitetul decide:

a) Se vedea, că în anul școlar următor 1887/8 se va pute pune în lucrul cursului complementar, despre care se face amintire în §-ul 6 al statutului de organizare, stabilirea mai în special a unui plan de învățământ pentru acest curs, atât în privința materialului din obiectele de învățământ, cât și în privința materialului de tratat de lucrul de mână și din lucrurile preste tot menite pentru viața practică, cu elaborarea unui asemenea plan se însărcinează membrul comitetului Ioan Popescu, profesor seminarial;

b) în vederea, că lucrului de mână și de sēmniului în cursul suplentar, dară și în cursurile actuale ale scoalei civile va trebui să se deie deosebită atențiune, fiind aceasta o chestiune importantă pentru scoala noastră și pentru poporul întreg, căci ea se referă la sporirea puterii de producțiune în ramul industriei de casă a poporului nostru; în vederea, că ar fi bine, ca pe totu o mulțime de lucruri femeiești, ce se învață acum sau se vor învăța în viitor, să se folosească modele luate după lucruri clasice în combinațiune de culori și de forme ornamentale, precum se află ele în lucrul de mână săvârșit de femeia română dela sate din diferitele părți ale țării; în vederea, că prin folosirea și combinarea acestor forme în compozițiuni noi, în locul modelelor noue, adese lipsite de individualitate și gust estetic, s'ar da fundament solid producțiunii din lucru de mână în scoală și industriei de casă preste tot și s'ar crea o legătură puternică între scoală și popor, comitetul decide punerea la cale a unei colecțiuni de modele luate după lucrurile aflătoare în lucrul de mână săvârșit de femeia română, încredând întreaga afacere „Reuniunii femeilor române din loc“;

c) în vederea, că internate fiind în institut, învățătoreselor le lipsese timpul pentru pregătire și pentru recreațiunea neapărat trebuincioasă, având a da în timpul liber ajutor în ceea-ce privește conducerea internatului, comitetul decide: ca învățătoresele angajate la scoala civilă de fete a Asociațiunii pe viitor să nu fie cu locuința în internatul numitei scoli. Actualei învățătores A. Filipescu, având pe temeiul acestui conclud, a funcțiunea pe viitor ca învățătoresă externă, i-se va computa cu începerea dela 1 Septemvrie a. c. salariul întreg în suma de 700 fl. v. a. și rețutul de cartir de 150 fl. la an;

d) Cassarul Asociațiunii, dl Eugen Brote, primescă însărcinarea de a studia, cum să se îngrijească în mod corespunzător afacerile administrative ale scoalei civile de fete a Asociațiunii; mai departe a supraveghia scoala pe timpul ferriilor în ceea-ce privește lucrurile ce sânt a se mai executa și novele procurări ce sânt a se face, în considerarea, că pe viitor va fi mai populată scoala ca în anul expirat, precum și de a combina, nu cumva ar fi consult să se angageze o putere instructorie stabilă cu o leafă fixă, care să asigure îndatorirea a da toate lecțiile de muncă și instrumentarea și eventuala lecții de cânt, ce s'ar pofti afară de lecțiile obișnuite, ear' despre rezultat a raporta la timpul său.

Nr. 88. Direcțiunea scoalei de fete susținută de Asociațiunea transilvană prin adresa

Lucru curios, bubuitura unui tun, care nu poate fi departă de a trăsnetului, se aude mai departe ca a trăsnetului.

Dacă fulgerul se produce la o distanță mai mare de șese leghe, trăsnetul nu se aude de loc, pe când trăsnetul oamenilor se aude mult mai departe.

În timpul asediilor sau al bătăliilor mari, canonada se poate auzi până la treizeci leghe departare.

În timpul asediului Parisului, tunurile Krupp se auziau în timpul nopții de bombardament până la Dieppe, departare de 35 leghe de Paris.

Canonada dela 30 Martie 1844 se auzia până la 44 leghe departe de Paris.

Arago spune, că se auzia la Creil canonada dela Waterloo, distanța între aceste două puncte e de 50 leghe.

Așa dar' fulgerul fabricat de omenească se aude mai departe decât cel natural, în schimb însă acest din urmă nu e așa de periculos și nu face atâtea victime ca cel dintăiu.

Intr'un număr viitor vom vorbi despre efectele trăsnetului. C. Flamarion.

ddto 8 Iulie a. c. Nr. 192 recomandă cererea învățătoresei Aurelia Filipescu ddto 1 Iulie și 5 Iulie a. c. în înțelesul, de a-i acorda și pe timpul celor două luni de ferii cartirul de până acum din internat și serviciul necesar, sau și pentru acestea și pentru vipt, luminat și spălat suma convenită evaluată în bani, fiind dinsa angageată la cele cerute pe baza concursului.

Comitetul aflând cererea învățătoresei A. Filipescu deplin motivată, o acoardă, dându-i puțința de a locui și în timpul celor 2 luni de ferii în cartirul din internat pre lângă serviciul și luminatul trebuincios; în ce privește costul și spălatul i-se aplică suma de 20 fl. la lună, astfel pe timpul întreg al ferriilor suma de 40 fl. v. a., pe care o va pute ridica dela cassa Asociațiunii pre lângă cuitanță în regulă trimbrată.

Sibiu, d. u. s.
Iacob Bologa m. p., Dr. I. Crișian m. p.,
v. -presidentear. secretar.
Prezintărea acestui proces verbal se încrede d-lor Macellariu, Cosma, Eug. Brote.
S'a cetit și autenticat.
Sibiu, în 30 Iulie 1887.
E. Macellariu m. p. E. Brote m. p.
P. Cosma m. p.

Varietăți.

(Tren de lux.) Compania Pullman a expus, la Chicago, un tren de lux, care eclipsează în eleganță faimoasele trenuri puse în circulație pe liniile ferate New-York central și New-York și New-Haven.

Trenul în chestiune va circula pe linia din Pensilvania, între New-York și Chicago. El se compune din cinci vagoane. Fiecare din cele trei vagoane-lits are douăprețecare compartiment plus o sală de recepțiune la fiecare străinătate și fiecare sală de recepțiune are propriul său cabinet de toaletă. Al patrulea vagon este un vagon restaurant, dispus astfel, încât un călător poate, dacă vooese să aibă o sală de mâncare pe seama lui. Al cincilea vagon este destinat în parte pentru bagaje și în parte pentru bibliotecă arangeată cu lux. Trenul mai are și o sală de baie. Toate vagoanele comunică între ele printr'un coridor, construit astfel, încât călătorii pot nu numai să treacă în cea mai mare siguranță dintr'un vagon într'altul, dar' încă nu sânt expuși să sufere fumul dela mașină sau praful ce-l ridică în mersul lui.

(Crima și beția.) Soții Padrona locuiau de vre-o șese luni un apartament în etagiul al 5-lea, strada Brey, Nr. 9. Dl Padrona își avea cabinetul în strada Vivienne, Nr. 17. Aci își petrecea cea mai mare parte a zilei.

Însă de mult depe dl Padrona luase funestul obicei de a be în toate zilele absent în cantitate exagerată; câte odată facultățile sale intelectuale erau sdruincate; caracteru-i era prea variabil și prea irascibil.

Ieri dimineață pe la 6 oare se auziră împușcături și țipete sfâșietoare în apartamentul d-lui Padrona.

Vecinii alergară și vădură pe oculist plin de sânge, fugind cât putea din casă. Oamenii pētrunseră în lăuntru. Ei se detersă înderț îngrușari. D-na Padrona zăcea întinsă jos într'un lac de sânge și lângă dinsa în câte un leagăn, cei doi copii ai ei, o fetiță de 5 ani și un băiat de doi ani, cu gâturile tăiate. Ceva mai departe, într'un alt leagăn, dormia o copilă de trei luni.

Scirea despre asasinat se respândi îndată în cartier. Vecinii se adunară înaintea casei; mulți erau dispuși să sfășie cu uciș. Dar' gardienii se scoboriră în piniță, unde fugise Padrona. El nu opuse nici o rezistență, ba le oferă o sticlă de vin ce avea în buzunar.

Magistrații instructori, preveniți prin telegraf, s'au transportat îndată la locul crimei.

Omoritorul a fost supus în prezența lor, unei prime confrunțațiuni cu victimele sale, dar' el a rămas ca trăsnet, nu răspundea nimic și n'avea conștiință de nimic. În fine el d'ise atâta: „Ce voiți, așa de soartea!“ Apoi divagând a început să povestească despre un vis ce ar fi avut peste noapte și în care a vățut pe un preot lângă patul său, făcându-i grimase și d'icându-i arătând spre nevastă: „Ucide-o! Ucide-o!“

Cu toată tăcerea oculistului a fost lesne de a reconstituit scena crimei.

Apucat fiind deodată de un fel de delirium tremens, Padrona își prinsese nevasta de gât și îi trăsese trei gloanțe de revolver, ce au ucis-o pe loc. Apoi pusese mâna pe un cuțit și tăiasă gâtul celor doi copii ai sei.

Pe la 11 oare și jumătate fratele ucigașului a sosit în strada Brey, spre a dejuna în familie ea în toate zilele. Vățend lumea adunată la casa Nr. 9, el d'ise: „Caută să se fi petrecut ceva la fratele meu. Cu toate acestea ieri seara l'am lăsat calm și liniștit“.

Padrona e Corsican de origine, are 35 ani; este un om înalt, de o forță herculană; are părul negru lung, ochi albaștri, nasul achilin. El se bucura de un oare-care renume ca oculist; era asociatul lui Roissenot, oculist.

Dna Padrona era o femeie tineră cu părul castaniu, blândă și timidă: ea nu eșia din casă decât spre a cumpăra ceva sau a-și plimba copiii. Se bucura de o reputațiune excelentă.

(Cea mai mare onoare), ce i-s'a făcut vre-odată unui poet în Persia era, când Șahul, în fața întregii curți, punea să i-se umple gura cu monete de aur.

Din public.)*
Anunț.
Reuniunea „Mariană“ a învățătorilor din fostul district al Năsăudului și giur va ține adunare generală în Năsăud la 25 și zilele următoare din Septemvrie st. n. 1887.

- Obiectele:
1. Membrii asistă în corpore la serviciul divin.
  2. Deschiderea ședinței prin președinte.
  3. Cetirea raportului anual.
  4. Alegerea comisiunilor.
  5. Tractate teoretice și anume:
    - a) Învățământul stilistic în scoala poporală;
    - b) Ce să facă învățătorul pentru a-și pute elupta o pozițiune considerabilă în societate și special în comunitatea sa?
    - c) Epistola în scoala poporală;
    - d) Cum este de a se propune limba maghiară în scoalele populare române?
    - e) Autoritatea învățătorului în scoală, dela ce e condiționată?
    - f) Cântul în scoala poporală;
    - g) Remunerațiuni și pedepse în scoală;
    - h) Importanța curățeniei în educațiune și creșterea școlărilor spre aceasta;
    - i) Este memorisarea mecanică necesitate indispensabilă pentru scoală?
  6. Tractate practice:
    - a) Din învățământul intuitiv „scaunul“;
    - b) Din comput numărul „24“;
    - c) Din cetitul român: tractarea bucății 94. „Lupul și mielul“ din legendarul de Vasile Petri cu privire la cuprins;
    - d) Din gramatică „atributul“.
  7. Raportul comisiunilor.
  8. Pertractarea propunerilor.
  9. Constituțiunea prin alegerea ampioiaților și a comitetului.

În legătură cu adunarea reuniunii, pentru a se introduce o organizare și uniformitate în cântările ce se practicează în scoalele noastre populare, se va ține și un curs suplitor din cânt. Ședințele reuniunii împreună cu cursul suplitor din cânt vor dura cel mult 8 zile.

Năsăud, 20 August 1887.
Comitetul reuniunii „Mariane“:
Președintele: Secretarul:
Grigorie Moisil, Petru Tofan,
vicar for.

Invitare.

Despărțământul IV (Sebeș) „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ își va ține în est-an adunarea sa generală în opidul Mercuria la 2 Octomvrie a. c. st. n. —

La această adunare se invită cu toată onoarea toți membrii Asociațiunii aparținători acestui despărțământ precum și alți iubitori de progresul poporului român.

Sebeș, în 2 Septemvrie 1887.
Dela direcțiunea desp. IV:
I. Piso, D. David,
direct. secretar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiua nu primesce răspunderea.

Acela, care încearcă a combate mijloace populare probate, nu face prin aceea nici un serviciu oamenilor cu puțință prindere. Pe cât seamă noi, totdeauna au existat mijloace, care în toată familia erau considerate drept mijloace de casă. Progresând știința au progresat și au îndurat o îmbunătățire și mijloacele aceste și în loc de alifile de păstor și de beutura muierii bătrâne există acum mijloace, care sânt probate și recomandate de către experți. Aceasta se referese în deosebi la pilulele elvețiane ale farmacistului R. Brandt, care sânt atât de mult căutate de către public. Cele mai de frunte autorități în materie de medicină, precum și sute de medici practici le-au recomandat ca cel mai plăcut, mai bun și mai nestrictiv mijloc de purgațiune. De aceea se nu se lasă nimeni a fi întimidat, ci cerce mai întâiu a face o probă cu pilulele elvețiane, care costă 70 cr. de șatula și se pot afla în toate farmaciile și va vedea adevărindu-se părerea medicilor.

Serviciul telegrafic
al
„TRIBUNEI“.

Exeter, 6 Septemvrie n. Ieri seară în decursul reprezentațiunii s'a aprins teatrul și a ars detot. 60 cadavre s'au scos până acum din ruină, 20 răniți au fost duși în spital.

Sofia, 6 Septemvrie n. Cu o cassă franceză din Budapesta se fac pourparle-uri pentru încheierea unui împrumut de 10 milioane franci ce este a se întrebuița exclusiv pentru terminarea juncțiunilor căii ferate. Dacă pertractările vor ajunge la un rezultat favoritor, juncțiunea căii ferate se va pute termina încă în anul acesta. Îndată-ce principele va fi recunoscut de către toate puterile, guvernul vooese a lua un împrumut mai mare pentru a se îngrijii de toate îndatoririle în deosebi de plățirea tributului Rumeliei-de-Ost. Se crede că starea de asediu se va ridica în decursul săptămânii acesteia.

Berlin, 6 Septemvrie n. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ numesc întrepinderea principelui de Coburg o frivolitate, ce curăsturnarea păcii europene servese exclusiv intereselor Orleaniste.

Redactor responsabil: Aurel Popa.

Extrase din foaia oficială.

Concursuri:

Un post de executor de dare la judecătoria cerc. din M. Ilia. — A se adresa până în 15 Septembrie a. c. la presid. tribunalului reg. de acolo.

Un post de servitor oficial la procuratura reg. din Bistrița. — A se adresa până în 20 Septembrie a. c. la procurorul superior din M. Oșorheiu.

Un post de sub-jude reg. la judecătoria cerc. din Sepși-St. Georgiu. — A se adresa până în 16 Septembrie a. c. la presid. tribunalului reg. din Chezdi-Oșorheiu.

Un post de sub-jude reg. la judecătoria cerc. din Șimleul-Silvaniei. — A se adresa până în 16 Septembrie a. c. la presid. tribunalului reg. din Zelau.

Un post de sub-jude reg. la judecătoria cerc. din Brașov. — A se adresa până în 16 Septembrie a. c. la presid. tribunalului reg. de acolo.

Un post de scriitor la judecătoria cerc. din Aiud. — A se adresa până în 30 Septembrie a. c. la presid. tribunalului reg. din Alba-Iulia.

Un post de sub-jude reg. la judecătoria cerc. din Covasna. — A se adresa până în 16 Septembrie a. c. la presid. tribunalului reg. din Chezdi-Oșorheiu.

Licitațiuni:

12 Septembrie a. c. imobilele lui Alexandru Gădri de către judecătoria cerc. din Aiud.

27 Octombrie a. c. imobilele lui George Akner, de către tribunalul reg. din Sibiu, în comuna Vereșmort.

23 Septembrie a. c. imobilele lui Mita Raicov de către tribunalul reg. din Chichinda-mare.

3 Octombrie a. c. imobilele lui Adolf Köhner de către tribunalul reg. din Oradea-mare.

29 Octombrie a. c. imobilele lui George Klusch, de către tribunalul reg. din Ibașfalău, în comuna Zagor.

19 Septembrie a. c. imobilele lui Andreiu Wusz de către judecătoria cerc. din Madoș.

7 eventual țilele următoare ale lui Septembrie a. c. mobilele repositului Visarion Roman de către executorul jud. din Sibiu.

29 Septembrie a. c. imobilele Plenei Boitor, de către judecătoria cerc. din Tășnad, în comuna Supurul-de-jos.

22 Septembrie a. c. imobilele lui Eugen Vatrul, de către tribunalul reg. din Timișoara, în comuna Buziaș.

30 Septembrie a. c. imobilele lui Ioan Dugacs kó, de către judecătoria cerc. din Vinga, în comuna Muraniu.

12 Septembrie a. c. mobilele lui Stefan Ristici de către executorul jud. din Bețeche-recul-mare.

28 Noembrie a. c. imobilele lui Gavra Despotov, de către tribunalul reg. din Chichinda-mare, în comuna „Szerb-Klári“.

Extrase bisericesci-scolare.

Posturi vacante.

Două posturi de învățători la scoalele gr-or. mai jos însemnate ale protopresbiteratului Seliștei (Archidieceasă):

1. Amnaș, cu salariu anual de 112 fl., dela: a) 64 familii la 1 fl. 64 fl.; b) 32 familii o merta veche de bucate la 50 cr. 16 fl.; c) usufructul dela grădina scoalei 5 fl.; d) usufructul dela grădina de pomeri 2 fl.; e) cuartir și lemnele de încălzit computate 25 fl. Suma 112 fl.

2. Gurarifului: a) salariu anual de 300 fl.; b) salariu anual de 250 fl. — Doritorii de a ocupa vre-unul din posturile sus amintite au a-și așterne cererile lor concursuale instruite conform legilor în vigoare până la 22 Septembrie a. c. la protopresbiterul tractului: Dr. Nicolae Maier, în Seliște.

Două posturi de învățători gr-or. la scoalele confesionale din comunele mai jos numite, ale protopresbiteratului S-Sebeșului (Archidieceasă):

1. La scoala confesională din comuna Șugag, salariu 200 fl., cuartir în edificiul scoalei și lemne de foc.

2. La cea din comuna Vingard 200 fl. ca salariu prin repartitie, cuartir și lemne de încălzit. — Doritorii de a ocupa aceste posturi,

au a-și așterne suplicile înzestrate conform legilor în vigoare până la 7 Septembrie st. v. a. c. la protopresbiterul tractului: I. Tipeiu, în Sas-Sebeș.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta

Table with exchange rates for various commodities like grain (Grâu), oil (Săcara), and other goods in Budapest.

Tempul de furnizare.

Table showing delivery times for various goods like grain and oil.

Bursa de Budapesta

Table with financial data from the Budapest stock exchange, including gold prices, interest rates, and other market indicators.

Bursa de Viena

Table with financial data from the Vienna stock exchange, including gold prices, interest rates, and other market indicators.

Cursul pieței din Sibiu

Table with market prices for various goods in Sibiu, including flour, oil, and other commodities.

Nr. 3713—1887.

[485] 2—2

Anunț de licitație.

În 29 Septembrie n. a. c. la 9 oare înainte de ameași se va ține în cancelaria comunală din Tălmăcel o licitațiune pentru exarândarea tăiatului lemnelor din pădurea comunală „Dosul Lotriorii“.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea la subsemnatul oficiu, precum și la oficiul comunal din Tălmăcel.

Sibiu, 29 August 1887.

Pretura centrală.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1887.

Large table showing train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Predeal-Budapesta, and others, with columns for train types and departure times.

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.